

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XIV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

est aut genitum, aut factum. Atq; in diuisionis huius prosecutione, in assignatione ingeniti, ubiq; ponit non natum.

QVOD GEMINA EST PROCESSIONO SPIRITVS SANCTI.

DISTINCT. XIV.

A

PTAETEREA diligēter adnotandum est, quod gemina est processio Spiritus sancti: eterna videlicet, quæ ineffabilis est, qua à patre & filio eternaliter & sine tēpore processit: & temporalis, qua à patre & filio ad sanctificandā creaturā procedit. Et sicut ab æterno cōmuniter ac simul, pcedit à patre & filio, ita & in tempore cōmuniter, & simul ab utroq; procedit ad creaturam, non diuisum à patre in filium, & à filio ad creaturam. Vnde Aug. in 15. libr. de Trin. ait, Spiritus sanctus non de patre procedit in filium, & de filio procedit ad sanctificandam creaturam: sed simul de utroque procedit. quamuis hoc filio pater dederit, vt sicut de se, ita etiam de illo procedat.

Cap. 27. ad principium.

De temporali processione spiritus sancti specialiter agitur.

De temporali autē processione, Beda in Homil. Dominice primæ post ascensionē ita loquitur. Cū gratia spiritus sancti datur hominibus, profecto mittitur spiritus à patre, mittitur & à filio: procedit à patre: pcedit & à filio: quia & eius missio est ipsa processio. His verbis aperte ostēdit, donationē gratiæ spiritus sancti dici processione vel missione eiusdem. Sed cū donatio vel datio non sit tēporalis, constat quia hæc processio siue missio tēporalis est. Hanc quoq; temporalem Spir. sancti processione Aug. in 15. libr. de Trin. insinuat, dicēs: Spiritus sanctus processit à Christo, quādo post resurrectionem inflauit in discipulos, his verbis: Cum resurrexisset Christus à mortuis, & apparuisset discipulis,

Libro homiliarum ad Iustitiam. Homilia undecima. qua dominica Exaudi dicitur in principio.

Cap. 26. ad principium.

scipulis,

Ioan. 20. f.
Luc. 6. c.
Ibid fere
immediat.

Ioan. 20. f.
Actor. 2. a
Ibid. paulo
superius.

August. ad
principiū.
cap. 26.
Mat. 28. d.
Actor. 2. a

Ambro. 2.
Ep. 4. post
medium.
Psal. 103.
Actor. 9. c.

scipulis, insufflauit, & ait: Accipite Sp. sanctum ut etiam eum de se procedere ostenderet: & ipse est virtus quæ de illo exibat (ut legitur in Euangelio) & sanabat omnes. Et ut ostēderet hanc processio- nē spiritus sancti nō esse aliud quam donationem vel dationē ipsius spiritus sancti, addidit. Post re- surrectionē Domin⁹ Iesus bis dedit spiritum san- ctū: semel in terra propter dilectionē proximi, & iterū de cælo propter dilectionem Dei: quia per ip- sum donum diffunditur charitas in cordibus no- stris, qua diligimus Deum & proximum.

Quod aliqui dicunt ipsum spiritum sanctum non dari, sed dona eius.

SVNT autem aliqui qui dicunt spiritū sanctum ipsum Deū non dari, sed dona eius, quæ non sunt ipse spiritus: & ut aiunt, spiritus sanct⁹ dicitur da- ri cum gratia eius, quæ tamē nō est ipse qui datur hominibus. & hoc dicunt Bedam sensisse in supe- riorib⁹ verbis, quibus dicit spiritum sanctum p- cedere, cum ipsi⁹ gratia datur hominib⁹: tanquā non ipse detur, sed gratia eius. Sed q̄ ipse spiritus sanctus, qui Deus est, & tertia in Trin. persona, de- tur, aperte dicit Aug. in decimo quinto libro de Trin. ita dicēs: Eundem Sp. sanctum datum cū in- sufflasset Iesus, de quo mox ait: Ite, baptizate om- nes gentes in nomine Patris, & Filii, & Sp. sancti, ambigere nō debem⁹. Ipse est ergo qui etiā de cœ- lo datus est die Pentecostes. Quomodo ergo Deus nō est qui dat spiritum sanctum, imo quantus est Deus qui dat Deum? Ecce his verbis aperte dicit spiritum sanctum ipsum, scil. Deum dari homini- b⁹ à patre, & à filio. Et quod ipse spiritus sanctus, qui De⁹ est, ac tertia in Trin. persona, nobis detur, nostrisque infundatur atque illabatur mentib⁹, aperte ostendit Ambros. in lib. 1. de spiritu sancto dicens: Licet multi dicantur spiritus: quia legi- tur. Qui facit angelos suos spiritus: vnus est tamē

Dei

Dei
li, &
lecti
quasi
nim
strin
reru
lium
sum,
stris.
est, se
biter
prum
stris
cessi
nita
sed q
opul
sing
finit
rator
ad p
infu
sit qu
Vnu
cet se
quod
datu
astru
qual
Dei
tus e
hom
le do
dia e
ritus
ritat

Dei spiritus. Ipsum ergo vnū spiritum & Aposto-
 li, & Prophetæ sunt consecuti: sicut etiam vase
 lectionis dicit; Quia vnum spiritum potauimus:
 quasi eum qui non queat scindi, sed infundatur a-
 nimis, & sensibus illabatur, vt secularis fitis re-
 stringat ardorem: qui sp. S. non est de substantia
 rerum corporalium, nec de substantia inuilibi-
 lium creaturarum. His verbis aperte dicit sp. S. ip-
 sum, qui creatura non est, infundi mentibus no-
 stris. Item in eodem: Omnis creatura mutabilis
 est, sed nō mutabilis sp. S. Quid autem dicere du-
 bitem, quia datus est & spiritus sanctus, cum scri-
 ptum sit: Charitas Dei diffusa est in cordibus no-
 stris per sp. S. qui datus est nobis. Qui cum sit inac-
 cessibilis natura, receptibilis tamen propter bo-
 nitatem suam nobis est, complens virtute omnia
 sed qui solis participetur iustis? simplex substācia,
 opulēs virtutib. vnicuiq; præsens, diuidens de suo
 singulis, & vbiq; totus. Incircūscriptus ergo & in-
 finitus est, s. sanctus qui discipulorū sensus sepa-
 ratorum infudit, quem nihil potest fallere. Angeli
 ad paucos mittebantur, s. sanctus autem populis
 infundebatur. Quis ergo dubitet quin diuinum
 sit quod infunditur simul pluribus nec videtur?
 Vnus est ergo s. sanctus, qui datus est omnibus, li-
 cet separatis Apostolis. Et hic aperte dicit Ambr.
 quod sp. S. qui est substantia simplex, cum sit vnus,
 datur Pluribus. Alia quoq; auctoritate hoc idem
 astruitur scilicet quod spiritus sanctus, qui est æ-
 qualis filio, hominibus detur. Ait. n. Aug. Charitas
 Dei diffusa est in cordibus nostris per sp. S. qui da-
 tus est nobis. A quo datur? Ab illo qui dedit dona
 hominibus. Quæ dona? Spiritum Sanctum, qui ta-
 le donum dat, qualis est ipse. Magna est misericor-
 dia ei⁹ donum dat sibi æquale, quia donū eius spi-
 ritus sãctus est. Præmissis his & aliis plurib⁹ aucto-
 ritatib⁹, aperte mōstratur qd sp. S. æqualis patri
 & fi-

*Lib. de spi-
 ritu. c. 5. in
 principio.*

*Ibidem in-
 ferius.*

*Ad Rō. 5. a.
 Ad finem e-
 usdem cap.
 Cap. 7. eius-
 del. 1. de s.
 sancto.*

*Ibid. paulo
 inferius.*

*Ibid. paulo
 superius.*

*Aug. serm.
 43. de verbis*

*Dom. Si ego
 testimoniū
 perhibeo de
 me.*

*I an. 5. ad
 principium.*

Cap. 21. §
ultimo cir-
ca finē l. 40.

& filio nobis datur, nec ideo tamē minor est pater
& filio. Vnde Aug. in 4. lib. de Trin. ait: Non ideo
inquit, minorem spiritum sanctum, quia & eum
pater misit & filius, arbitrandum est.

*An viri sancti & Ecclesia prelati dent. vel dare
possint spiritum sanctum, quod non
dant hic ostendit.*

Cap. 26. ad
principium.
A. Cor. 8. c.

Hic queritur, vtrum & viri sancti dēt vel possint
dare aliis spiritum S. Quem si aliis dant, cū eius do-
natio supra sit dicta processio, videtur ab eis pro-
cedere spiritus sanctus vel mitti. sed creator à crea-
tura nō mittitur vel procedit. Restat ergo vt spi-
ritū sanctum ipsi non dent nec possint dare. Vn-
de Aug. in 15. l. de Trin. Non aliquis discipulorum
Christi dedit spiritum sanctum. Orabat quippe,
vt veniret in eos quibus manum imponebant, nō
ipsi eū dabāt. Quem morem in suis præpositis etiā
nunc seruat Ecclesia. Deniq; & Simon Magus of-
ferēs Apostolis pecuniam nō ait, Date mihi & hęc
potestatem, vt dem spiritum sanctum: sed cuius-
que, inquit, imposuero manus, accipiat spiritum
sanctum: quia nec scriptura superius dixerat: Vi-
dens autem Simon quia Apostoli darent spiritū
sanctum: sed dixerat, Videns autem Simon, quis
per impositionem manuum Apostolorum dare-
tur spiritus sanctus. Ecce his verbis ostendit Aug.
nec Apost. alios Ecclesiæ prelatos dedisse vel dare
spiritum sanctum.

*Quod non possunt dare spiritum sanctum
hic docet.*

Cap. 26. lib.
25. de Trin.
post m. edū.

Et quod plus est, non posse etiam dare dicit in
eodem lib. subdens, De Christo scriptum est quod
accepit à patre promissionem spiritus sancti, &
effuderit: in quo vtraq; natura monstrata est hu-
mana sc & diuina. Accepit quippe vt homo, effu-
dit vt Deus. Nos autē accipere quidem hoc donū
possumus pro modulo nostro. effundere vero sup
alios

alios non vtrique possumus: sed vt hoc fiat Deū super eos à quo id efficitur inuocam⁹. His verbis expresse dicit nos spiritum S. non posse super alios effundere, id est, aliis dare.

Quod videtur contrarium.

F *Cap. 3. a.*

SED huic videtur contrarium quod Apost. ad Galat. de se loquens ait, Qui tribuit vobis spiritū & operetur virtutes in vobis. Ecce euidenter dicit se tribuisse spiritū. Sed intelligendū est hoc dixisse Apost. non quia haberet potestatem & auctoritatem dādi spiritum S. sed qui ministerium habuerit, in quo dabatur à Deo spiritus S. vt enim ait August. super eundem locum, exponens illud Apostoli verbum. Ab Apostolo prædicata est eis fides, in qua prædicatione aduentum & præsentiam spiritus sancti senserant, sicut illo tempore in nouitate inuitationis ad fidem, etiā sensibilibus miraculis præsentia spiritus sancti apparebat, vt in Act. Apost. legitur, aperte hic ostēdit quomodo illis spiritum sanctum Apostolus tribuerit: non vtrique ipsum mittendo in eos, sed prædicando eis fidem Christi: quam illis recipientibus, quod spiritus sanctus in eis esset, aliquibus signis visibilibus monstrabatur. Non ergo homines quantumcunque sancti dare possunt Spiritum Sanctum.

Aug. to. 4. in explanatione tertie ad Gala.

Ca. ad principium.

VTRVM SPIRITVS SANCTVS

A SEIPSO DETVR.

DISTINCT. XV.

A

HIC considerandum est, cum spiritus Sanctus detur hominibus à patre & filio. Quod est ipsum temporaliter procedere ab vtroque vel minui, vtrum etiam à se ipso detur: Si datur à se, & procedit vel mittitur à se. Ad quod dicimus quia S. sanctus & Deus est, & donum siue datum, & ideo dat, & datur. Dat quidē, in quantum Deus: & datur, in quantum donū siue datum. Cum autē donatio

F

siue